

Az Alkotmánybíróság részére
1015 Budapest,
Donáti utca 35-45.

*Az elsőfokú Bíróság útján:
Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság*

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/506-0/2015	
Érkezett: 2015 FEBR 09.	
Példány: 3	Kezelőiroda:
Melléklet: 3x3 + 1 db	

Alulírott **Danku József** ([REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] alatti lakos) indítványozó, meghatalmazás alapján eljáró jogi képviselő Dr. Ifj. Lomnici Zoltán ügyvéd útján ([REDACTED]), mint a támadott, az alábbiakban részletezett bírósági döntés alapjául szolgáló per felpereseként érintett, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. §-a alapján tisztelettel az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

A Kúria 2014. szeptember 16. napján kelt ítéletével az indítványozó, mint felperes keresetét elutasította, a jogerős ítélet hatályában fenntartotta és kötelezte felülvizsgálati költség viselésére.

Az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, az ügyben egyéb eljárás nincs folyamatban.

Az alábbiakban részletezett okfejtés nyomán indítványozom, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria **Kfv.III.37.093/2014/3.** számú ítéletének – beleértve a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága **18.3/1506-7/20/2010.** számú határozatát, valamint a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság **10.K.27.119./2013/7.** sz. ítéletét – alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg, mivel sérti **az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes eljáráshoz, illetve a XV. Cikk (1) bekezdésében rögzített törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogom.**

I.

Indítványozói jogosultság

A perbeli Mérk külterület [REDACTED] helyrajzi számú erdő művelési ágú 34 hektár 3185 m² területű ingatlan közös tulajdonban áll. Az ingatlan többségi, 67,29%-ot kitevő részének a tulajdonosai egy perben nem álló harmadik személlyel, aki az ingatlan 1,8%-os részének a tulajdonosa, az egész ingatlan használatára erdőgazdálkodási haszonbérleti szerződést kötöttek.

Ugyanerre az ingatlanra korábban megbízotti erdőgazdálkodóként volt nyilvántartásba véve az indítványozó egy 1999. március 19.-én kötött szerződés szerint 10 évre.

A többségi tulajdonosok 2010. február 3.-án kérték az említett harmadik személy, akivel a haszonbérleti szerződést kötötték, erdőgazdálkodóként való nyilvántartásba vételét. A hatóság 2010. június 17.-i 18.3/1506-4/2010. számú határozatával a haszonbérbe vevőt erdőgazdálkodási haszonbérőként erdőgazdálkodói nyilvántartásba vette.

Az indítványozó, aki a szomszédban fekvő erdő résztulajdonosa és családi gazdálkodó, illetve az érintett ingatlanon társtulajdonos is, a perbeli területre vonatkozóan előhaszonbérleti jogával élt a harmadik személlyel kötött szerződéssel kapcsolatban. Mivel a bérbeadó tulajdonosok az ajánlattételi nyilatkozatot szükséges módon és helyen, a hirdetőtáblán nem függesztettek ki, a felperes a fenti 4. számú határozattal szemben kérelmet adott be, mely kérelmet a hatóság elutasította. Az erről szóló döntést az alperes a 2011. március 23.-i 04.4/263-2/2011. számú jogerős határozatával helybenhagyta. A határozat szerint a harmadik személy és a többségi tulajdonosok közt kötött haszonbérletinek nevezett szerződés tényleges tartalma szerint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Etv.) 17. § (7) bekezdésén alapuló erdőgazdálkodási haszonbérleti szerződés, mert a „haszonbérő köteles az erdőben folyó munkálatokról pénzügyi elszámolást készíteni, illetve elszámolni a tulajdonostársak felé a munkálatok elvégzését követően, adott év december 31-ig” kitétel haszonbérletre vonatkozó megállapodást nem tartalmaz.

A határozattal szemben az indítványozó nyújtott be keresetet, melyben a perbeli határozat és a harmadik személyt erdőhasználóként való bejegyzéséről szóló határozat hatályon kívül helyezését kérte. Előadta, hogy a harmadik személlyel a többségi tulajdonosok haszonbérleti szerződést kötöttek, így a felperest előhaszonbérleti jog illeti, ami nem teszi lehetővé a harmadik személy erdőhasználókénti bejegyzését.

A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság – **megismételt eljárásban** – a keresetet elutasította. Indokolása szerint a többségi tulajdonosok és a harmadik személy elnevezésétől függetlenül nem haszonbérleti szerződést kötöttek, mert a szerződés a haszonbérre vonatkozó megállapítást nem tartalmazott. Haszonbérleti szerződés hiányában a felperes nem élhet előhaszonbérleti jogával – állt a döntésben. Az ítélet ellen az indítványozó nyújtott be 2013. december 19. napjára vonatkozó keltezéssel felülvizsgálati kérelmet (a továbbiakban: felülvizsgálati kérelem), amelyben a jogerős ítélet és a hozott közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezése mellett annak megállapítását kérte, hogy a felperes a perbeli ingatlan erdőgazdálkodási haszonbérője. A Kúria jelen indítvánnyal támadott Kfv.III.37.093/2014/3. számú ítéletével az indítványozó felülvizsgálati kérelmét elutasította.

A Kúria döntésében az alábbiakat rögzíti. (Az indítványozó) ... „előadta, hogy az erdőgazdálkodási haszonbérletre a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni. A nyilvántartásba vett harmadik személy az ingatlan tulajdonostársa, akit előhaszonbérleti jog nem illetne meg. Kifejtette, hogy e szabályokat azért kell alkalmazni, mert a harmadik személy és a többségi tulajdonosok által kötött használati szerződést nem az Etv., hanem a Ptk. alapján kell megítélni.”

A Kúria Kfv.III.37.093/2014/3. számú ítéletének 2. oldal lap alján található megállapítása az indítványozó szerint nincs összhangban a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal. Az indítványozó az erdőgazdálkodási haszonbérlet vonatkozásában a felülvizsgálati kérelmében következetesen arra hivatkozott, hogy a *régi* Ptk. XXXVIII. Fejezetében tartalmazza „a haszonbérlet általános szabályait a Ptk. 461. §-ának (2) bekezdésében írt azon megszorítással, hogy a mezőgazdasági haszonbérlet szabályait más jogszabály a Ptk.-tól eltérően is megállapíthatja. Ez a jogszabály a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Ftv.), amely 21. §-ának (1) bekezdésében tartalmazza az előhaszonbérleti jog jogosultjainak körét, és a jog gyakorlásának sorrendjét.” (Az indítványozó idézte az Etv. 20. § (2) bekezdését, amely alapján Erdőgazdálkodási haszonbérletre, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a Polgári Törvénykönyv és a termőföldről szóló törvény haszonbérletre vonatkozó szabályait kell alkalmazni.)

Az indítványozó külön rögzítette, hogy ezen jogszabály hely szerint a Ptk. rendelkezéseit az Ftv. eltérő rendelkezései hiányában lehet csak alkalmazni. Megjegyzendő, hogy az indítványozó 6 oldalas beadványában két oldalon keresztül ezzel a problematikával foglalkozik, a Kúria határozata meglepő módon nem tér ki indoklásában erre, nem cáfolja, de meg sem erősíti az érintet érvelés jogi okfejtését.

Az indítványozó határozott álláspontja, hogy a Kúria tévedése folytán sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes eljáráshoz fűződő alapjoga. Megítélése szerint az egész felülvizsgálati eljárás tekintetében döntő jelentőségű a Kúria idézett iratellenes és valótlan megállapítása, egy hibás premissza alapján, csupán hibás konklúzió vonható le az indítványozó álláspontja szerint. E körben rögzítendő, hogy az „*igazságos tárgyalás*” követelménye a tisztességes eljáráshoz való jog kifejeződését is jelenti egyben.¹ Az *igazságosság* történeti kategória, megfoghatatlan elméleti tartalommal bír. A tisztességes eljárás a *processzuális igazságosság* kifejeződése, melynek garanciái kompenzálhatják a perbeli megismerés fogyatékoságait abban az esetben is, ha a döntés materiális igazságosságáról egyébként nem vagyunk meggyőződve.²

¹Ld.: Bakos Kitti: A tisztességes eljáráshoz való jog a jogágak határán, in.: DIEIP, 2011/2. 3-5., illetve 220/B/2004. AB hat.; Chronowski – Drinóczi – Petrétei – Tilk – Zeller: Magyar alkotmányjog III. – Alapvető jogok (Dialog Campus, Budapest-Pécs, 2006.) 270. p.; A mi Alkotmányunk i.m. 374.

² 9/1992. AB hat.; az 1999. évi CX. törvény indokolása a 2. §-hoz; Pócza Róbert: Bírói aktivizmus helyett tisztességes eljárás! (Magyar Jog, 2007. 4. szám, 223-233.) 224-226. pp.; Gadó Gábor: Az eljárási igazságosság a polgári perben (Magyar Jog, 2000. 1. szám, 18-43. pp.) 18. p., Bárd i.m. 48-49.

II. Alkotmányos alapok

Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet abban az esetben fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amennyiben az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozónak ki kell fejtenie, hogy a sérelmezett bírói döntés milyen alkotmányos indokok alapján ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.

Az Alkotmánybíróság a 3202/2013. (X.31.) AB végzésében már kifejtette, hogy „önmagában az a tény, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékokat a bíróságok az indítványozótól eltérő módon értékelték, azokból nem az indítványozó által helyesnek vélt következtetést vonták le (...) még nem teszi az eljárást tisztességtelenné.” Álláspontunk szerint a fenti indoklásból kiderül, hogy az indítványozó nem a bíróságok bizonyítékokat értékelő, vagy azokból következtető eljárásjogi cselekményeit támadja. Nézetünk szerint a Kúria a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 3. § (2) bekezdésében foglalt azon kötelezettségét sértette meg, hogy „a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van.”

Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata alapján „a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bíróság szervezeten belüli jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Miként az Alaptörvény és az Abtv. rendelkezésiből is kitűnik, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti superbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. (IV/3713/2012, AB végzés)

Az Alkotmánybíróság 7/2013. (III.1) határozatában rögzíti, hogy az indokolt bírói döntéshez főződő jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Ezen döntésében az AB rámutatott arra, hogy szoros összefüggésben áll az indokok bemutatása, valamint a tisztességes eljárásból fakadó, a fél meghallgatáshoz való joga, mivel kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírósági határozatból tűnhet ki, hogy az ügyben eljáró bíróságok ténylegesen figyelembe vették-e a mindkét fél által előadottakat. **Az indítványozó nézete szerint a jelen beadvánnyal támadott határozatok ezen AB által támasztott elvárásnak nem tettek eleget.**

A határozatban foglaltak szerint az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indoklási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indoklási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. (6/1998. (III. 11.) AB határozat). **Tekintettel arra, hogy jelen esetben a vonatkozó ítélet indoklásául szolgáló alapvetés téves az indítványozó szerint, így álláspontja szerint sérült az indoklási kötelezettség alkotmányos követelménye.**

Az Alkotmánybíróság érintett határozatában ugyanakkor azt is elvi élel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. Nem felel meg az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben.

A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.

Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket – rögzíti a 7/2013. (III.1) Ab határozat.

Az indítványozó meglátása szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzítettek alapján az indoklási kötelezettség elmulasztása, illetve a felperesi/indítványozói nyilatkozatok figyelembe nem vétele és mérlegelése tekintetében az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálat tárgyává teheti a Kúria Kfv.III.37.093/2014/3. számú ítéletét, beleértve a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága 18.3/1506-7/20/2010. számú határozatát, valamint a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.119./2013/7. sz. határozatát.

Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban foglalta össze. A határozatban megfogalmazott megállapításokat az Alkotmánybíróság utóbb több döntésében³ is megerősítette és gyakorlattá formálta. Az Abh.-ban kimunkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni.

E körben rögzítendő, hogy az Alaptörvény XV. Cikk (1) bekezdésében rögzített törvény előtti egyenlőség, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikkében is megfogalmazott tisztességes eljáráshoz való jog és a fentiekben már hivatkozott Pp. 1. §-ában előírt, a jogvita pártatlan eldöntésének követelménye csak akkor valósítható meg, ha a bíróság a törvényi szintű jogi norma alapulvételével és betartásával a peres felek számára esélyegyenlőséget biztosít. Az Alaptörvény XV. Cikk (4) bekezdése alapján „Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”. Az idézett normaszövegben megfogalmazott perbeli esélyegyenlőség elve alapján jelen ügyben meg kellett volna valósulnia a Pp. 3. § (6) bekezdésében szabályozott kétoldalú meghallgatás alapelvének is.

III. Petitum

Az indoklásban részletezettek alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, állapítsa meg a Kúria Kfv.III.37.093/2014/3. számú ítéletének –beleértve a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága 18.3/1506-7/20/2010.számú határozatát, valamint a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.119./2013/7. sz. ítéletét – alaptörvényellenességét, és semmisítse meg az Abtv. 43. § (1) és (4) bekezdései alapján.

Tájékoztatatom a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az eljárás során adataim kezeléséhez hozzájárulok.

³ Ld.: 5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118-120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.

Indítványozom továbbá, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 57. § (3) bekezdése alapján az alapüggyel kapcsolatos iratanyag megküldése céljából keresse meg az ügyben eljáró bíróságokat.

Az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 27. § (4) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz benyújtására vonatkozó meghatalmazást jelen beadványomhoz csatolom.

Jelen beadvány egy példányát az Abtv. 53. § (2) bekezdésére figyelemmel a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál terjesztem elő.

Kelt: Budapest, 2015. január 09.

Tisztelettel:

Danku József
indítványozó

Képviseletében:

LOMNICI ÜGYVÉDI IRODA

.....
Dr. ifj. Lomnici Zoltán
ügyvéd

Melléklet: Ügyvédi meghatalmazás